

Zabezpečení v nezaměstnanosti

1. Nezaměstnanost

2. Typy nezaměstnanosti

3. Institucionální zajištění zaměstnanosti, financování

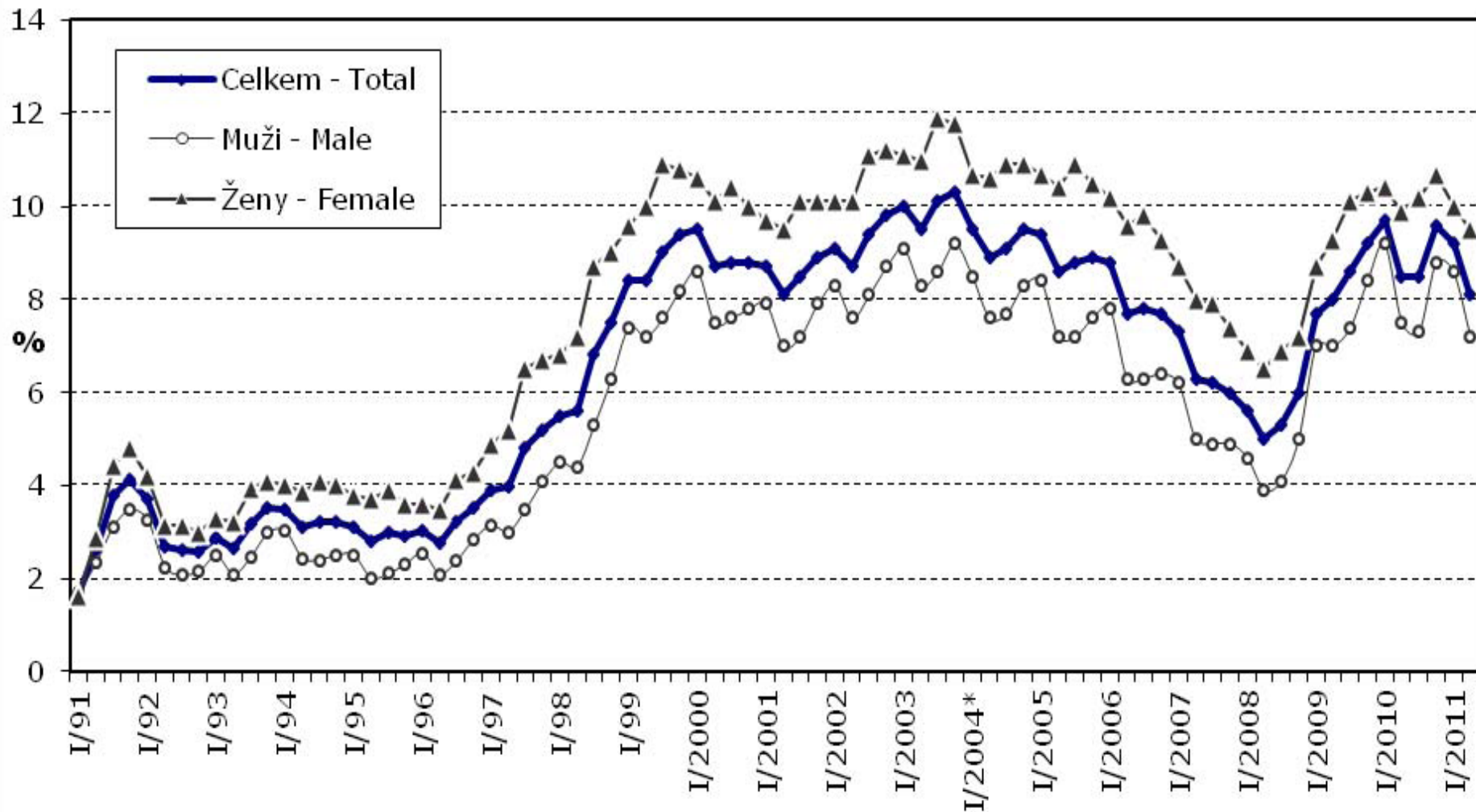
4. Aktivní politika zaměstnanosti

5. Lisabonská strategie – Strategie pro růst a pracovní místa

Mirka Wildmannová

Vývoj míry nezaměstnanosti (v % koncem čtvrtletí)

Unemployment rate (in %, end of period)

Nezaměstnanost

- **Složité jev, nelze hodnotit pouze globálně**
- **K řešení je nutná informační síť potřebných dat**

Nezaměstnaní

- **Ti, kteří aktivně hledají práci a jsou registrováni na úřadu práce**
- **Nutno znát i další ukazatele a specifické míry**

Typy nezaměstnanosti

- **Frikční**
- **Strukturální**
- **Cyklická**
- **Dobrovolná**
- **Nedobrovolná**
- **„Work reduction“**
- **„Job reduction“**

**„určitá nezaměstnanost“ – mobilita pracovní síly
= část PS se přizpůsobuje technologickým
změnám – v tržních ekonomikách přirozený
průvodní jev**

Důsledky nezaměstnanosti

- ***Ekonomické důsledky***
- ***Sociální důsledky***
 - **Vliv na životní úroveň**
 - **Vliv na rodinu**
 - **Vliv na strukturaci a vnímání času**
 - **Vliv na fyzické a psychické zdraví**

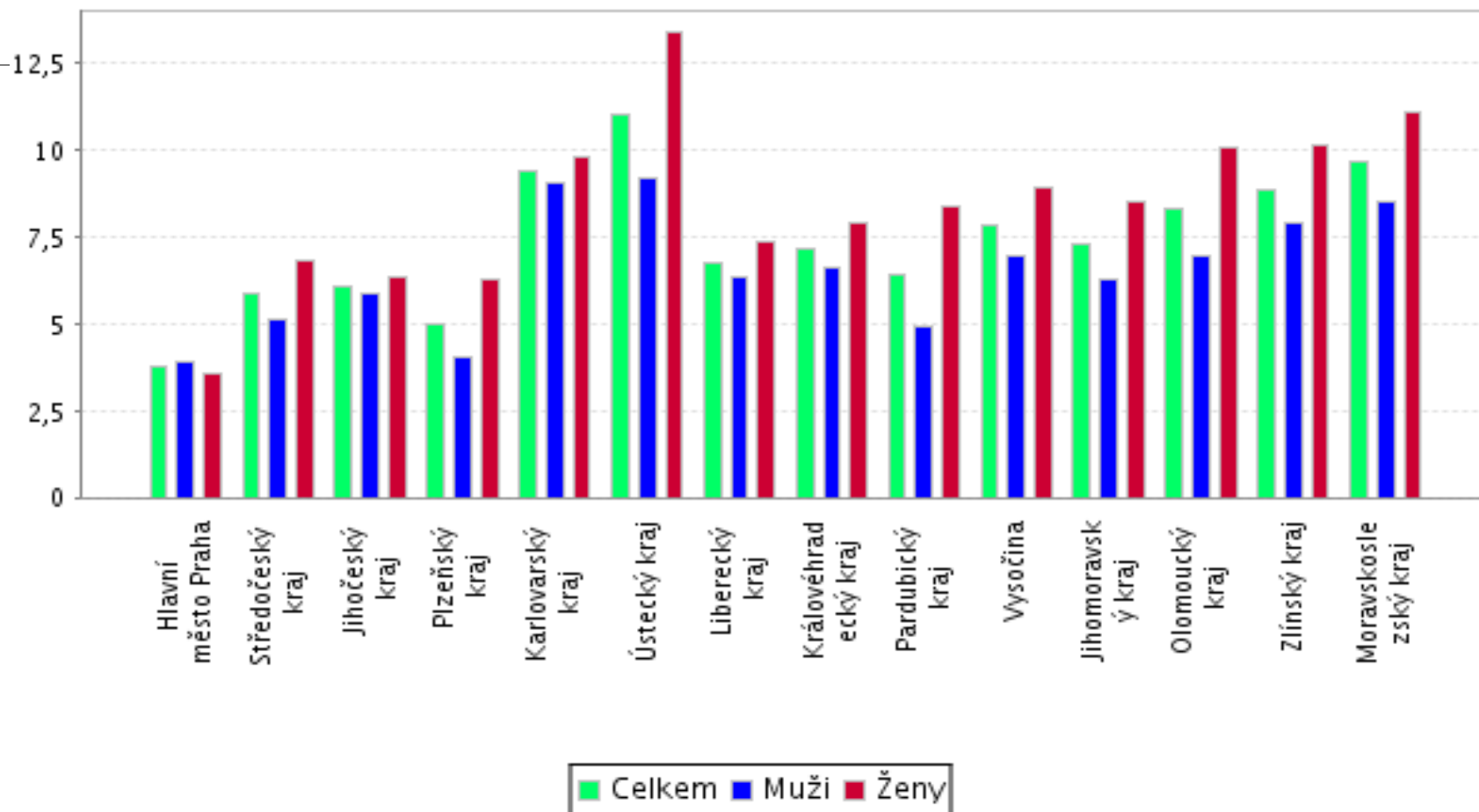

Obecná míra nezaměstnanosti – I. čtvrtletí 2011

	Celkem	Muži	Ženy
Česká republika	7,2	6,4	8,2
Hlavní město Praha	3,8	3,9	3,5
Středočeský kraj	5,9	5,1	6,8
Jihočeský kraj	6,1	5,9	6,3
Plzeňský kraj	5,0	4,0	6,3
Karlovarský kraj	9,4	9,0	9,8
Ústecký kraj	11,0	9,2	13,4
Liberecký kraj	6,8	6,3	7,4
Královéhradecký kraj	7,2	6,6	7,9
Pardubický kraj	6,4	4,9	8,4
Vysočina	7,8	7,0	8,9
Jihomoravský kraj	7,3	6,2	8,5
Olomoucký kraj	8,3	7,0	10,1
Zlínský kraj	8,9	7,9	10,1
Moravskoslezský kraj	9,6	8,5	11,1

Obecná míra nezaměstnanosti

I. čtvrtletí 2011

Politika zaměstnanosti

- **Soubor opatření, kterými jsou spoluutvářeny podmínky pro dynamickou rovnováhu na trhu práce a pro efektivní využití PS**
 - **Aktivní politika zaměstnanosti**
 - **Pasivní politika zaměstnanosti**

Politika zaměstnanosti se orientuje:

- **Na rozvoj infrastruktury trhu práce**
- **Podporuje vytváření nových pracovních míst a pracovních činností**
- **Zaměřuje se na zvýšení adaptability PS**

Zdroj financování aktivit

- **Účelově vytvářené fondy na bázi pojištění v nezaměstnanosti**
- **Státní rozpočty, které čerpají prostředky na financování politiky zaměstnanosti z daní**

Státní politika zaměstnanosti

- **Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti** (účinnost od 1.10.2004)

Vytváří: stát, zaměstnavatelé, odbory

Provádí: stát, ÚSC, profesní organizace, sdružení osob se ZTP, organizace zaměstnavatelů

Vykonává: MPSV, úřady práce

Aktivní politika zaměstnanosti

Nástroje:

- Rekvalifikace
- Investiční pobídky
- Veřejně prospěšné práce
- Společensky účelná pracovní místa
- Překlenovací příspěvek
- Příspěvek na dopravu zaměstnanců
- Příspěvek na zapracování
- Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Aktivní politika zaměstnanosti

Opatření:

- Poradenství
- Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- Cílené programy k řešení zaměstnanosti

Financování:

- Ze SR (přispívá na programy regionálního a celostátního charakteru + projekty zahraničních subjektů)

Úřady práce

= orgány státní správy, prostřednictvím kterých se realizuje politika zaměstnanosti

Plní funkce

- **Informační**
- **Poradenskou**
- **Zprostředkovatelskou**
- **Podnikatelskou**

Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání z pohledu úřadu práce

- **Občané se zdravotním postižením**
- **Mladiství uchazeči o zaměstnání**
- **Absolventi škol**
- **Uchazeči společensky nepřizpůsobiví**
- **Nekvalifikovaní uchazeči**
- **Uchazeči pečující o děti do věku 15 let**
- **Vyšší věkové kategorie**
- **Osoby bydlící v okrajových částech okresu s omezenou dopravní obslužností**
- **Ženy ve specifickém postavení**
- **Romové**

Rekvalifikace

„získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování nebo obnovování. Za rekvalifikaci se považuje i získání kvalifikace pro pracovní uplatnění fyzické osoby, která dosud žádnou kvalifikaci nezískala. Při určování obsahu a rozsahu rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která má být rekvalifikována formou získání nových teoretických znalostí a praktických dovedností v rámci dalšího profesního vzdělávání.“

Co znamená být marginalizován na trhu práce?

- **Protiklad participace na trhu práce – *negativní vymezení***
- **Přiřazování takovým pracovním pozicím, které neumožní plnou integraci a redukuje šance pro výběr pracovních příležitostí (výše mzdy, osobní růst, stabilita zaměstnání) – *pozitivní vymezení***

Míra ohrožení dlouhodobou nezaměstnaností

- **Jedna z forem marginalizace na pracovním trhu**
- **Změna statusu nezávislého jedince = z nezávislého na klienta sociálního státu**
- **Ničí pracovní etiku, ztrácí se motivace hledat práci**
- **Devastuje lidský potenciál**
- **Nedůvěra zaměstnavatelů**
- **Příčina sociální exkluze**

Míra zaměstnanosti starších pracovníků

- **2004 – 41% zaměstnaných starších lidí**
- **Vize dle LS: do roku 2010 – 50% zaměstnaných**
- **Lisabonská strategie: překlopení problému řešení U na řešení zaměstnanosti**
- ***Cíl LS: zvýšení zaměstnanosti***
(snížení U jako vedlejší produkt problému)

Lisabonská strategie

- Přijata Evropskou radou v roce 2000
- Většina cílů nesplněna
- LS je přínosná a cíle jsou stále aktuální =
Strategie pro růst a pracovní místa
- Základem jsou *Národní programy reforem*
(členské státy si stanovují své cíle a priority)
- Od roku 2005 zaveden *tříletý cyklus monitorování výsledků této strategie*

Typologie nástrojů zaměstnanosti starších pracovníků:

- **Legislativní**
- **Daňově – dávkové**
- **Ostatní**

Odvětví, kde jsou lidé 65+ ochotni pracovat:

- Terciární sektor
- Finanční zprostředkování – oblast nemovitostí, podnikatelské činnosti, veřejné služby: vzdělávání, zdravotnictví
- Veřejná správa
- Ubytování
- Stravování

Opatření ke zvýšení zaměstnanosti starších lidí:

- Oblast příjmové motivace
- Podpora starších osob se ZP
- Flexibilita pracovní doby, pracovních podmínek, pracovněprávní ochrany
- APZ
- Vzdělávání
- Důchodový systém

Literatura:

- Mareš, P., Sirovátka, T.: Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika, MU Brno 2003
- www.czso.cz/kraje
- CESES Papers, Studie CESES 7/ 2004: Rizikové skupiny na trhu práce – Pavel Kuchař